

Facultade de Fisioterapia

Presentación

Teño o pracer de presentar a Guía Docente do Grao. Nela atoparedes información sobre o Centro e sobre a docencia como é o calendario académico, calendario de exames, horarios, guías docentes das materias e outra información relevante.

Esperamos que a información que presentamos sirvavos de orientación para a vosa formación.

Quero agradecer a tódalas persoas que co seu esforzo e traballo fixeron posible a edición desta Guía

Pontevedra, 16 de xullo de 2015

A Decana

Eva María Lantarón Caeiro

Localización

Facultade de Fisioterapia de Pontevedra

Campus da Xunqueira s/n, 36005 Pontevedra

Teléfono: 986 80 17 50

Fax: 986 80 17 80

Correo: sdfisioterapia@uvigo.es

Equipo Decanal Centro e Directivo dos Departamento

EQUIPO DECANAL DO CENTRO:

Decana Eva María Lantarón Caeiro

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 17 52

Correo: direccionfisioterapia@uvigo.es

Vicedecano: José Manuel Pazos Rosales

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 17 52

Correo: subdireccionfisioterapia@uvigo.es

Secretaria: M^a del Rocío Abalo Núñez

Teléfono: 986 80 17 50 ou 986 80 17 52

Correo: secretariafisioterapia@uvigo.es

DEPARTAMENTOS:

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA FUNCIONAL E CIENCIAS DA SAÚDE

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: José Manuel García Estévez

Secretario: Mª José Pérez Álvarez

Sede: Facultade de Bioloxía, Campus de Vigo

Correo: depc01@uvigo.es

Teléfono: 986 812646

Fax: 986 812646

DEPARTAMENTO DE ANÁLISE E INTERVENCIÓN PSICOSOCIOEDUCATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Carmen Verde Diego

Secretario: Antonio López Castedo

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: depx01@uvigo.es

Teléfono: 988 387108

Fax: 988 387159

DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICAS ESPECIAIS

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Ángeles Fernández Villarino

Secretario: Javier Blanco Sierra

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: depx05@uvigo.es

Teléfono: 988 387145

DEPARTAMENTO ESTADÍSTICA E INVESTIGACIÓN OPERATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Javier Roca Pardiñas

Secretaria: Tomás R. Cotos Yañez

Sede: Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais. Campus de Vigo

Correo: depc05@uvigo.es

Teléfono: 986 812440

Fax: 986 812401

DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA INGLESA, FRANCESA E ALEMÁ

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Elena Seoane Posse

Secretaria: Rosalía Rodríguez Vázquez

Sede: Facultade de Filoloxía e Traducción. Campus de Vigo

Correo: deph04@uvigo.es

Teléfono: 986 813799

Fax: 986 813799

Servizos e infraestructuras do Centro

Persoal de Administración e Servizos

P.A.S.	Posto	Teléfono	Correo
Clara Pérez Quiñones	Xefa de Negociado	986-801775	secfisio@uvigo.es
M ^ª Purificación Sánchez Arias	Secretaría de Decanato	986-801752	sdfisioterapia@uvigo.es
M ^ª Begoña López Pérez	Asuntos Económicos	986-802025	repaecsf@uvigo.es
Marina Núñez Ocampo	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es
José Ángel Ocampo Luaña	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es

Instalación e Servizos do Centro

Normativa e Lexislación

Normativa solicitude de espazos e material

Calendario Académico

Calendario académico

Cronograma

Horarios

Horarios 1º curso

Horarios 2º curso

Horarios 3º curso

Horarios 4º curso

Calendario exames

Calendario exames

Tribunais

Tribunais avaliación

Horario de titorías

Horario titorías

Grao en Fisioterapia

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P05G170V01701	Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde	1c	9
P05G170V01801	Prácticas externas: Estadías clínicas	An	42
P05G170V01802	Estadías clínicas	An	12
P05G170V01803	Estadías clínicas	An	9
P05G170V01804	Estadías clínicas	An	21
P05G170V01805	Estadías clínicas	An	30
P05G170V01806	Estadías clínicas	An	33
P05G170V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	9

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde**

Materia	Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde			
Código	P05G170V01701			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Novegil Souto, José Vicente			
Profesorado	Novegil Souto, José Vicente			
Correo-e	vnovegil@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia ten un marcado carácter instrumental estando moi ligada ao proxecto fin de grao. A súa situación no plano de estudos favorece este obxectivo. Os Métodos de Investigación en Fisioterapia son unha materia básica para o exercicio profesional no que respecta á análise cuantitativa e cualitativa da información. Así mesmo como ferramenta para comprender aspectos de investigación en Fisioterapia.			

Competencias

Código	
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C46	Analizar criticamente os métodos, protocolos e tratamentos da atención en Fisioterapia e velar porque estes se adecuen á evolución do saber científico
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer e identificar os distintos métodos e modelos de Investigación cualitativa e cuantitativa		C21 C22 C45 C46	D3 D4 D12 D15
Saber analizar de forma crítica a evidencia científica actualizada	B15	C21 C45 C46	D2 D4 D7 D9 D12 D13 D16 D17 D24
Saber realizar unha revisión da literatura científica sobre un tema de saúde	B15 B19	C21 C22 C45 C46	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D10 D12 D16 D17 D23 D24 D25 D30
Realizar, expoñer e defender en grupo un traballo sobre un tema da materia	B14	C22 C45 C46 C49	D3 D4 D7 D9 D10 D11 D13 D18 D19 D20 D23 D25 D30

Contidos

Tema	
Tema 1: Método de investigación científica en Ciencias da saúde.	Principios xerais dunha investigación Deseños de investigación. Clasificación dos tipos de estudo Estudos experimentais Estudos de cohortes Estudos de casos e controis Estudos descritivos Revisións Sistemáticas e Metaanálises
Tema 2: Elaboración do marco de investigación	O marco teórico Definición e alcance da investigación: hipótesis e fases do deseño As fontes de documentación Búsquedas e recuperación de información científica.
Tema 3: Métodos e Modelos de Investigación Cualitativa	Metodoloxía cualitativa en Ciencias da Saúde Deseño de Estudos Cualitativos: Os Cuestionarios
Tema 4. Métodos e Modelos de Investigación cuantitativa I	Técnicas exploratorias e descritivas
Tema 5. Métodos e Modelos de Investigación cuantitativa II	Potencia dun Estudo. Sesgos. Inferencia causal. Contrastes de hipóteses. Modelos Experimentais
Tema 6. Elaboración do informe de investigación.	O informe de investigación científica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Prácticas autónomas a través de TIC	30	67	97

Traballos tutelados	1	24	25
Sesión maxistral	40	52	92
Probas de resposta curta	1	4	5
Traballos e proxectos	1	0	1
Cartafol/dossier	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Prácticas autónomas a través de TIC	O profesor dirixe, orienta e resolve dúbidas. O alumno resolve exercicios prácticos. Aprendizaxe baseada en proxectos.
Traballos tutelados	O profesor titora, orienta, resolve dúbidas e valora. O alumno elabora un traballo en grupos pequenos. Aprendizaxe baseada en proxectos.
Sesión maxistral	O profesor explica os fundamentos teóricos. Resolve dúbidas. Avalía. O alumno toma notas, formula dúbidas e cuestións complementarias. Examínase. Aprendizaxe baseada en proxectos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Sesión maxistral	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Traballos tutelados	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	15	D2 D3 D4 D6 D7 D15
Probas de resposta curta	45	B15 C21 D2 C22 D4 C45 D7 C46 D9 D12 D15 D16 D17 D24
Traballos e proxectos	10	B14 C22 D1 B15 C45 D3 B19 C46 D4 C49 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D17 D18 D19 D20 D23 D25 D30
Cartafol/dossier	30	C45 D1 C46 D4 D5 D6 D7 D9 D12 D15 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia deberá ser superada cada parte de forma independente. A nota final, unha vez superada cada parte con un mínimo de 5 sobre 10, será un promedio ponderado segundo as porcentaxes indicadas.

Avaliación Continuada. Optativamente ao exame final (preguntas resposta curta) o alumno terá a opción de ser avaliado mediante o seu traballo continuado dos contidos teóricos. E requisito que teña realizadas e superadas todas as actividades propostas nos diferentes temas nos prazos indicados para cada actividade. Estas actividades se avaliarán mediante cartafol.

Bibliografía. Fontes de información

Argimón Pallás, J.M. y Jiménez Villa, J. (1993), **Métodos de Investigación**, Ed. Dogma,
Dawson-Sauders, B. y Trapp, R.G. (1993), **Bioestadística Médica**, Ed. Manual Moderno,
Castro Rey, H. (2010)., **Recursos de Información para Fisioterapeutas**,
Hulley, S.B. y Cummings, S.R. (1993), **de la Investigación Clínica**, Ed. Dogma,
Novegil Souto, J. V. (2009), **Metodología de la Investigación**,
Novegil Souto, J.V. (2009), **Metodología da Investigación en Ciencias da Saúde**,
Novegil Souto, J.V. (2010)., **Metodología da Investigación en Ciencias da Saúde**,
William, J.V (2005), **Statistics in Kinesiology**, Ed. Human Kinetics,
Berenguera A, Fernández de Sanmamed MJ, Pons M, Pujol E, Rodríguez D., **Escuchar, observar y comprender. Recuperando la narrativa en las**, Barcelona:;
Díaz Portillo, J,; Orgaz Morales, T e Roviralta Arango, J.E., **Guía del Curso de Metodología de Investigación en Ciencias de la Salud**,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/P05G170V01991

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Estadías clínicas**

Materia	Prácticas externas: Estadías clínicas			
Código	P05G170V01801			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	42	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Lantarón Caeiro, Eva María			
Profesorado	Aboal Quintás, Sebastián Jesús Álvarez Groba, María del Rocío Amate Lens, María Aroco Zaballos, María del Pilar Bernárdez Pérez, Antonia María Bilbao Ogando, Guillermo Bouzas López, María Esther Caamaño del Castillo, Óscar Carreiro Carballal, Susana Crespo Pouso, Ana Isabel del Río López, Sara Ferreiro Rodríguez, Susana Fortes Alvarez, Carmen Frieiro Novoa, Alfonso González Dopazo, Lois Gutiérrez Nieto, Manuel Hernández Lucas, Pablo Lantarón Caeiro, Eva María Lorenzo Salgado, Amalia Moleiro Rodríguez, Flora Nóvoa Blanco, Silvia Pazos Gomez, Aitor Luis Pazos Rosales, José Manuel Pereira Rodríguez, María Trinidad Pérez Mariño, Pablo Rodrigo Rodrigues Gomes, Ricardo Miguel Rovira García, Ana			
Correo-e	lanfis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
B4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
B7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
B8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.
B9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
B10	Elaborar o informe de alta dos coidados de Fisioterapia unha vez cubertos os obxectivos propostos.
B11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.

- B13 Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
- B14 Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
- B15 Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
- B16 Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
- B17 Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
- B18 Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
- B19 Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
- C13 Coñecer e comprender os factores que interveñen no traballo en equipo e en situacións de liderado
- C18 Coñecer e comprender os procedementos fisioterapéuticos xerais e os derivados doutros axentes físicos
- C19 Coñecer e comprender os Procedementos fisioterapéuticos baseados en Métodos e Técnicas específicos de actuacións fisioterapéuticas a aplicar nas diferentes patoloxías de todos os aparatos e sistemas, e en todas as da saúde, e na prevención da enfermidade. Tales métodos están referidos, entre outros: aos procesos neurolóxicos; do aparato locomotor (terapias manuais, terapias manipulativas articulares, oteopatía e quiropraxia); do aparato respiratorio; do sistema cardiocirculatorio; ás alteracións da estática e a dinámica; aos métodos específicos ortopédicos; e ás técnicas terapéuticas reflexas, alternativas ou complementarias afines ao campo de competencia da Fisioterapia
- C20 Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
- C25 Coñecer e comprender os criterios e indicadores que garantan a calidade na prestación do servizo de fisioterapia, mediante o uso de guías de boa práctica clínica e de estándares profesionais
- C34 Elaborar e cumprimentar de forma sistemática a Historia Clínica de Fisioterapia completa, onde se rexistre de forma adecuada e eficaz todos os pasos seguidos dende a recepción do paciente/usuario ata o informe ao alta de Fisioterapia
- C35 Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
- C36 Determinar o Diagnóstico de Fisioterapia de acordo coas normas recoñecidas internacionalmente e cos instrumentos de validación internacionais. Esta competencia inclúe xerarquizar as necesidades do paciente/usuario para atender con prioridade aquelas que máis comprometan ao proceso de recuperación
- C37 Diseñar o Plan de Intervención de Fisioterapia. Elaborar un Plan específico de Intervención de Fisioterapia empregando habilidades de resolución de problemas e razoamento clínico: en consonancia cos recursos dispoñibles; formulando os obxectivos de intervención co usuario e, no seu caso, coas persoas significativas do seu entorno, recollendo as súas expectativas respecto da atención; seleccionando os protocolos ou procedementos máis adecuados á atención planificada, atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia
- C38 Executar, dirixir e coordinar, o Plan de Intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais, discapacidades e minusvalías; preveñen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde
- C39 Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento de Fisioterapia en relación aos obxectivos marcados e aos criterios de resultados establecidos. Para iso será necesario: definir e establecer os criterios de resultados; realizar a valoración da evolución do paciente/usuario; rediseñar os obxectivos segundo a valoración, si é preciso; e adecuar o plan de intervención ou tratamento aos novos obxectivos, no seu caso
- C40 Elaborar o informe ao alta de Fisioterapia. Cando considere que se cubriron os obxectivos propostos, ben por curación do proceso ou ben porque se esgotaron as posibilidades de recuperación coas medidas terapéuticas ao alcance, propoñerase a alta de Fisioterapia e elaborárase o informe pertinente
- C41 Proporcionar unha atención de Fisioterapia de forma eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes/usuarios, para o que será necesario: Interpretar as prescricións facultativas; preparar o entorno en que se levará a cabo a atención de Fisioterapia para que sexa comfortable; manter informado ao paciente do tratamento que se lle aplica, explicándolle as probas e manobras que se lle practican, a preparación que requiren, e exhortarlle a que colabore en todo momento; rexistrar diariamente a aplicación da atención en Fisioterapia, a evolución e os incidentes da mesma; identificar signos e síntomas de alteración das funcións biolóxicas relacionados coa atención de Fisioterapia; controlar e interpretar os signos vitais durante a execución do tratamento diario; orientar as actividades e modo de actuación en relación cos pacientes/usuarios, do persoal non sanitario e subalterno; e avaliar a propia atención proporcionada aos pacientes/usuarios
- C42 Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade
- C43 Relacionarse de forma efectiva con todo o equipo pluridisciplinar. Iso inclúe: establecer os obxectivos de Fisioterapia no seo do equipo; recoller, escoitar e valorar as reflexións do resto do equipo pluridisciplinar cara ás súas actuacións; aceptar e respectar a diversidade de criterios do resto dos membros do equipo; recoñecer as competencias, habilidades e coñecementos do resto dos profesionais sanitarios; participar e integrarse nos traballos do equipo nas súas vertentes científicas e profesionais, así como de relación cos familiares, grupos de interese e institucións; facer da comunicación e o respecto aos profesionais as ferramentas de superación dos conflitos interprofesionais e de competencias

C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C46	Analizar críticamente os métodos, protocolos e tratamentos da atención en Fisioterapia e velar porque estes se adecuen á evolución do saber científico
C47	Desenvolver actividades de planificación xestión e control dos servizos de Fisioterapia
C48	Aplicar os mecanismos de garantía de calidade na práctica da Fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para a boa práctica profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C50	Asumir riscos e vivir en entornos de incerteza, é dicir, ter a capacidade para desempeñar unha responsabilidade sen coñecer ao 100% o resultado final
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
C52	Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade
C57	Capacidade de identificar elementos estruturais e alteracións da normalidade nos diferentes métodos de análises e diagnóstico a través da imaxe
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D8	Comunicación a persoal cualificado como a non cualificado
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D14	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Coñecemento doutras culturas e costumes
D22	Sensibilidade cara a temas ambientais
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D26	Colaborar e cooperar con outros profesionais
D27	Manifestar discreción
D28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Valorar o estado funcional do paciente en todos os seus aspectos, establecendo un diagnóstico dos cuidados de fisioterapia	B1	C34	D1
	B4	C35	D2
	B5	C36	D5
	B6	C44	D6
	B14	C49	D8
	B17	C50	D9
	B19	C52	D11
		C57	D12
			D13
			D19
			D21
			D27
			D29

Diseñar o plan de intervención en fisioterapia	B1	C13	D1
	B3	C18	D2
	B4	C19	D3
	B7	C20	D4
	B12	C25	D5
	B13	C34	D6
	B14	C37	D7
	B15	C42	D8
	B17	C43	D9
	B18	C44	D12
	B19	C45	D13
		C46	D15
		C47	D16
		C48	D17
		C49	D18
		C50	D21
			D22
			D23
			D24
			D25
		D26	
		D28	
		D29	
		D30	
Executar o plan de intervención	B3	C18	D1
	B4	C19	D5
	B8	C38	D6
	B11	C41	D9
	B12	C42	D10
	B13	C43	D11
	B14	C44	D14
	B16	C49	D17
	B19	C51	D18
		C52	D21
			D23
			D25
			D26
		D27	
		D29	
		D30	
Avaliar os resultados do plan de intervención	B1	C34	D1
	B3	C35	D2
	B4	C39	D4
	B5	C44	D5
	B6	C46	D6
	B9	C49	D8
	B14	C50	D9
	B19	C52	D11
			D12
			D13
			D19
		D21	
		D27	
		D29	
Elaborar informes.	B10	C34	D1
	B13	C40	D2
	B14	C44	D4
	B19	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
			D9
			D12
		D16	
		D23	
		D26	
		D27	
		D29	

Tema

Fisioterapia neurolóxica adultos

Fisioterapia neurolóxica infantil

Fisioterapia osteoarticular

Fisioterapia noutras especialidades

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	18	57	75
Estudo de casos/análises de situacións	54	96	150
Prácticas clínicas	596	190	786
Cartafol/dossier	24	15	39
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	3	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun caso clínico, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e marcar obxectivos e o plan de tratamento.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve actividades nun contexto clínico relacionado co exercicio profesional do fisioterapeuta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	Para o correcto seguimento da materia o alumnado ten que darse de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto. TITORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TITORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.
Seminarios	Para o correcto seguimento da materia o alumnado ten que darse de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto. TITORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TITORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.
Estudo de casos/análises de situacións	Para o correcto seguimento da materia o alumnado ten que darse de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto. TITORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TITORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminarios	Realízase unha observación sistemática do alumno para recoller datos sobre a participación deste.	5	B3 B15	C45	D4 D10 D15 D24

Estudo de casos/análises de situacións	Valorarase a análise realizada sobre a base do diagnóstico, obxectivos e o plan de tratamento, así como a exposición e defensa do mesmo.	20	B3 B17 B19	C20 C25 C34 C45 C46 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D15 D16 D24 D25 D27 D29
Prácticas clínicas	Realizarase unha observación sistemática do alumno para recoller datos sobre a participación deste, baseándose en condutas e en criterios operativos.	49	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19	C13 C18 C19 C20 C25 C34 C35 C36 C37 C38 C39 C40 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22 D23 D24 D25 D26 D27 D28 D29 D30
Cartafol/dossier	O estudante recolle información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación das estancias clínicas.	5	B19	C20	D1 D2 D9 D27

Probas prácticas, de execución de tarefas reais obxectivos, o plan de tratamento, e executará o tratamento. e/ou simuladas.	O alumno realizará a valoración, sobre a base desta marcará os	21	B1	C13	D1
			B3	C18	D2
			B4	C19	D3
			B5	C20	D4
			B6	C25	D5
			B7	C34	D6
			B8	C35	D7
			B9	C36	D8
			B10	C37	D9
			B11	C38	D10
			B12	C39	D11
			B13	C40	D12
			B14	C41	D13
			B15	C42	D14
			B16	C43	D15
			B17	C44	D16
			B18	C45	D17
			B19	C46	D18
				C47	D19
				C48	D21
				C49	D22
				C50	D23
				C51	D24
				C52	D25
				C57	D26
					D27
					D28
					D29
					D30

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS PARA SUPERAR A MATERIA: Para superar a materia o alumno debe realizar as prácticas clínicas, seminarios, sesións clínicas e o caderno.

Realizarase control de asistencia mediante firma nas prácticas clínicas.

Nos seminarios e sesións clínicas pasarase lista.

O alumno que suspenda dúas ou máis probas prácticas terá opción de recuperalas na segunda convocatoria do mesmo ano académico conservando as notas das outras partes da materia.

DEBERÁ CURSAR DE NOVO A MATERIA:

- Se ten máis dun 15% de faltas nos rotatorios debidamente xustificadas.
- Se ten 3 faltas nos rotatorios sen xustificar.
- Se ten máis dun 15% de faltas nos seminarios e sesións clínicas.
- Se ten dúas ou máis observacións sistemáticas non superadas.
- Se ten o caderno de dous ou máis rotatorios sen entregar.

Bibliografía. Fontes de información

Meadows, J.T., **Diagnostico diferencial en Fisioterapia**, Madrid: Interamericana. Mc Graw-Hill; 2000,

Porter S., **Tidy. Fisioterapia.**, 14 Ed. Barcelona: Elsevier;2009,

Enciclopedia Medicoquirúrgica. Fisioterapia, Elsevier France; 2003,

Seco J.[Dir.], **Métodos Específicos de Intervención en Fisioterapia. Serie Sistema Músculo-esquelético. Volúmen I**, Madrid: Ed. Panamericana; 2015,

Seco J. [Dir.], **Fisioterapia en Especialidades Clínicas. Serie Sistema Músculo-Esquelético. Volumen II**, Madrid. Ed. Panamericana; 2015.,

Seco J. [Dir.], **Afecciones Médico-Quirúrgicas para Fisioterapeutas. Serie Sistema Músculo-Esquelético. Volumen III.**, Madrid. Ed. Panamericana; 2015.,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Afeccións medicocirúrxicas/P05G170V01201
Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101
Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica/P05G170V01102
Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103
Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia/P05G170V01202
Fundamentos de fisioterapia/P05G170V01104
Psicoloxía: Aplicacións en ciencias da saúde/P05G170V01203
Valoración en fisioterapia/P05G170V01204
Afeccións médicas/P05G170V01302
Afeccións cirúrxicas/P05G170V01301
Cinesiterapia/P05G170V01303
Electroterapia e ultrasonoterapia/P05G170V01401
Fisioterapia manipulativa articular/P05G170V01402
Saúde pública e fisioterapia comunitaria/P05G170V01404
Fisioterapia neurolóxica e especial/P05G170V01501
Fisioterapia respiratoria e masoterapia especial/P05G170V01502

Outros comentarios

Para poder matricularse de Estancias clínicas, o alumno ten que ter cursado previamente as materias de Fisioterapia en especialidades clínicas I e Fisioterapia en especialidades clínicas II.
Entendese por cursar a materia ter consumida unha convocatoria

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadías clínicas**

Materia	Estadías clínicas			
Código	P05G170V01802			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición

Cualificación

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadías clínicas**

Materia	Estadías clínicas			
Código	P05G170V01803			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición

Cualificación

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadías clínicas**

Materia	Estadías clínicas			
Código	P05G170V01804			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	21	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer os concetos xerais da Psicoloxía aplicada a actidade física e o deporte

Coñecer os concetos xerais da Psicoloxía aplicada a actidade física e o deporte

Coñecer os concetos xerais da Psicoloxía aplicada a actidade física e o deporte

O estudante terá que:

- Coñecer os concetos xerais da Psicoloxía.

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula   Horas fóra da aula   Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición   Cualificación   Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadías clínicas**

Materia	Estadías clínicas			
Código	P05G170V01805			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	30	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición

Cualificación

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadías clínicas**

Materia	Estadías clínicas			
Código	P05G170V01806			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	33	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición

Cualificación

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P05G170V01991			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Lantarón Caeiro, Eva María			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Deseñar a metodoloxía dun proxecto en algún ámbito de coñecemento do grao.	B14	C20	D1
		C21	D3
		C22	D5
		C45	D6
			D7
			D9
			D12
			D17
			D18
			D19
			D23
			D24

Desenvolver unha búsqueda bibliográfica, analizando e interpretando a información, para elaborar un documento coa información máis relevante, comparando e extraíndo conclusións.	B14 B15 B19	C20 C21 C22 C45	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D12 D15 D17 D18 D19 D23 D24
Presentar e defender a información e conclusións extraídas do traballo	B19	C20 C22	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D12 D15 D17 D18 D23 D24

Contidos

Tema

Co fin de acadar unha carga de traballo semellante nos Traballos de Fin de Grao (TFG) que deben facer o alumnado ao ser estes tutorizados por diversos profesores e a que haberá varios tribunais xulgadores é conveniente establecer unhas pautas para a elaboración de dito traballo e para a valoración dos mesmos. O TFG será unha Revisión bibliográfica sobre calquera tema do ámbito de ciencias da saúde.

Debe constar de :

- Introducción/obxectivo
- Material e Método
- Resultados
- Discusión
- Conclusións

Poderán agruparse os apartados en Resultados/Discusión ou ben en Discusión/Conclusións.

Indicarase as palabras clave utilizadas según os termos do Medical Subject Headings (MeSH) do Index Medicus.

Extensión mínima de 15 e máxima de 20 páxinas de texto sen incluír o título, resume, bibliografía e anexos e seguindo as normas de maquetación.

Formato:

Para os apartados utilizaranse maiúsculas e negrita e os subapartados en minúsculas e negrita, letra Arial tamaño 12.

Párrafo, alineación xustificada, sangría en primeira línea de 1.25, interlineado 1.5, espaciado anterior 6 puntos. Fuente, letra Arial tamaño 11.

As páxinas nunha soa cara cos marxes superior, inferior e lateral dereita de 2,5 e lateral esquerdo de 3. Na marxe superior o título do traballo e na marxe inferior o nome e apelidos do alumno e numeradas na parte inferior dereita, letra Arial tamaño 8.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

Será referenciada segundo as normas de Vancouver, enumerarase de forma correlativa con superíndice segundo orde de aparición no texto por primeira vez, utilizando un xestor bibliográfico.

Os artigos utilizados para a súa análise serán como mínimo de 12 dos últimos 5 anos, debendo utilizar como mínimo 15 referencias bibliográficas entre artigos de revistas e de libros os cales estarán limitados a 2 ou 3 como máximo. O tutor poderá modificar este apartado sempre que se xustifique.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	1	15	16
Traballos tutelados	8	192	200
Traballos e proxectos	0	8	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Presentacións/exposición O alumno deberá expor en 7/10 minutos o traballo realizado utilizando medios audiovisuais e s proceder á súa defensa ante as preguntas do tribunal.

Traballos tutelados Para a confección do traballo seguirase a normativa aprobada na Xunta de Centro, a cal lle será entregada polo titor aos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Ao alumno asignaráselle un titor para a realización e exposición do traballo. Para o correcto seguimento da materia o alumnado ten que se dar de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto,
Presentacións/exposicións	Ao alumno asignaráselle un titor para a realización e exposición do traballo. Para o correcto seguimento da materia o alumnado ten que se dar de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto,

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
			B19	C20	C22	D1-D18
Presentacións/exposicións	Valorarase tendo en conta: - A presentación con medios audiovisuais - A claridade na exposición por parte dos alumno, cingúndose ao tempo marcado de entre 7-10 minutos. - A defensa ante as preguntas do tribunal.	50	B19	C20	C22	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D12 D15 D17 D18
Traballos tutelados	O traballo valorarase tendo en conta por unha parte a relevancia do traballo, e por outra que este se adapte ás normas.	50	B14 B15 B19	C20 C21 C22	C45	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D12 D15 D17 D18 D19 D23 D24

Outros comentarios sobre a Avaliación

Tal e como se indica na Memoria de Verificación, para poder realizar a presentación e defensa do TFG o alumno/a deberá ter superados tódalos créditos da formación curricular, aínda que non estén xeradas as actas.

Bibliografía. Fontes de información

Renart Pita M A., **Escribir en Ciencias Biomédicas**, Madrid: Aran Ediciones;2004,
 Day RA., **Como escribir y publicar trabajos científicos**, Washington DC: DPS. Publicacion Cientifica 526,1990,
 Martin Vivaldi G., **Curso de redacción. Del pensamiento a la palabra. Teoría y Práctica de la composición y del estilo**, 19ª ed. Madrid: Paraninfo;1982,
 Vallejo Nájera J.A., **Aprender a hablar en público hoy**, Barcelona: Planeta;1990,

Recomendacións

Outros comentarios

Só se poderá expor o Traballo de fin de grao unha vez que se superen o resto das materias para obter o título de Grao, aínda que non estean xeradas as actas.

